

**UCHWAŁA NR IX/52/2024
RADY MIEJSKIEJ W BRZOSTKU**

z dnia 28 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia „ Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2027 ”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572) oraz na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024, poz. 1673), **Rada Miejska w Brzostku uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2027 ” w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brzostku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady

Paweł Hipszer

Załącznik do Uchwały
Nr IX/52/2024

Rady Miejskiej w Brzostku
z dnia 28 listopada 2024

*“ GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2025 - 2027 ”*

Brzostek, listopad 2024r.

Spis treści

<i>I CHARAKTERYSTKA ZJAWISKA PRZEMOCY</i>	3
<i>II DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY BRZOSTEK</i>	5
<i>III ZASOBY GMINY</i>	10
<i>IV ANALIZA SWOT</i>	12
<i>V CELE I ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU</i>	14
<i>VI BENEFICJENCI PROGRAMU</i>	22
<i>VII FINANSOWANIE PROGRAMU</i>	22
<i>VIII MONITORING, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU</i>	22
<i>IX PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU</i>	22

Wstęp

Przemoc domowa stanowi poważny problem społeczny, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia, realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej.

Najważniejszym dokumentem, który „dotyka” kwestii przemocy jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.), gdzie w rozdziale drugim uregulowano zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną a na ich straży stawia władzę publiczną. Szczegółowe przepisy regulujące te kwestie zostały zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 1673).

Opracowanie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025 – 2027” jest wypełnieniem zapisu art. 6 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy:

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;*
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;*
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;*
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.*

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025 – 2027” został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024, poz. 1673).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024, poz. 1283, 1572).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz „wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz.U. z 2023, poz. 1870).

4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023, poz. 2151).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz.U. z 2023, poz. 1939).
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U. z 2024, poz. 17, 1228)
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024, poz. 37, 1222, 1248).

Założenia Programu pozostają w korelacji z Programem Rządowym “ Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 ” (Dz.U. z 2023, poz. 1232) oraz Uchwałą Nr LXXI/1226/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 lutego 2024r. w sprawie uchwalenia “ Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 “.

Użyte w treści Programu skróty oznaczają:

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

GKRPA- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Brzostek

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku

KP-Komisariat Policji w Brzostku

POZ – placówki podstawowej opieki zdrowotnej

I CHARAKTERYSTKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Zjawisko przemocy domowej zostało zdefiniowane w art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Charakteryzuje się ją jako: jednorazowe, albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, a w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie, lub krzywdę,

- d) ograniczające, lub pozbawiające dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy, lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Cechy przemocy:

- a) **intencjonalność** oznaczającą celowe, zamierzone działanie lub zaniechane działanie mające na celu kontrolę nad ofiarą i jej całkowite podporządkowanie,
- b) **wykorzystywanie przewagi** – naruszanie podstawowych praw człowieka, prawa do nietykalności fizycznej, godności, szacunku. Przewaga ta może odnosić się do dominacji fizycznej lub wszelkiej innej, np. psychologicznej, ekonomicznej,
- c) **narusza prawa i dobra osobiste** – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy,
- d) **powoduje cierpienie i ból** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony, naraża na nieustanne zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa, a tym samym na życie w ciągłym lęku.

Rodzaje przemocy:

przemoc fizyczna – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu, lub obrażeń fizycznych (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni),

przemoc psychiczna – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający, lub budzący poczucie zagrożenia i wywołujące emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami),

przemoc ekonomiczna – niszczenie czyjejś własności, uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy),

przemoc seksualna – polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły, lub szantażu emocjonalnym,

zaniedbanie – jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych jak i emocjonalnych,

cyberprzemoc – to przemoc dokonywana za pośrednictwem sieci internetowej i urządzeń elektronicznych, to seria agresywnych zachowań, celowo i regularnie skierowanych przeciwko drugiej osobie.

II DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY BRZOSTEK

Gminę Brzostek na dzień 31.12.2023 r. zamieszkiwało 12 815 osób. Ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało w 2023 r. **777** osób, tj. nieco ponad **6%** całej społeczności lokalnej. W latach 2021-2023 wartość ta przyjęła tendencję spadkową.

Tabela 1. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka w latach 2021– 2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin	365	286	270
Liczba osób w rodzinach	1006	830	777

Źródło: opracowanie własne MGOPS

Jak wynika z dokonanej analizy prowadzonych postępowań w ramach procedury "Niebieskie Karty" w 2021 r. liczba formularzy "Niebieska Karta – A" wszczynających procedurę wyniosła **19**, w 2022r. – **21**, natomiast w 2023r. – **20**.

Na podstawie prowadzonej procedury "Niebieskie Karty" należy stwierdzić, że w 2023r. na terenie gminy Brzostek występowanie przemocy zdiagnozowano w **26** rodzinach. Liczba osób dotkniętych przemocą domową wyniosła **81** osób, w tym: **33** kobiety, **8** mężczyzn i **40** dzieci.

W 2024 roku przeprowadzono wśród **112** dorosłych mieszkańców oraz **263** uczniów badania ankietowe nt. problemów społecznych występujących na terenie gminy.

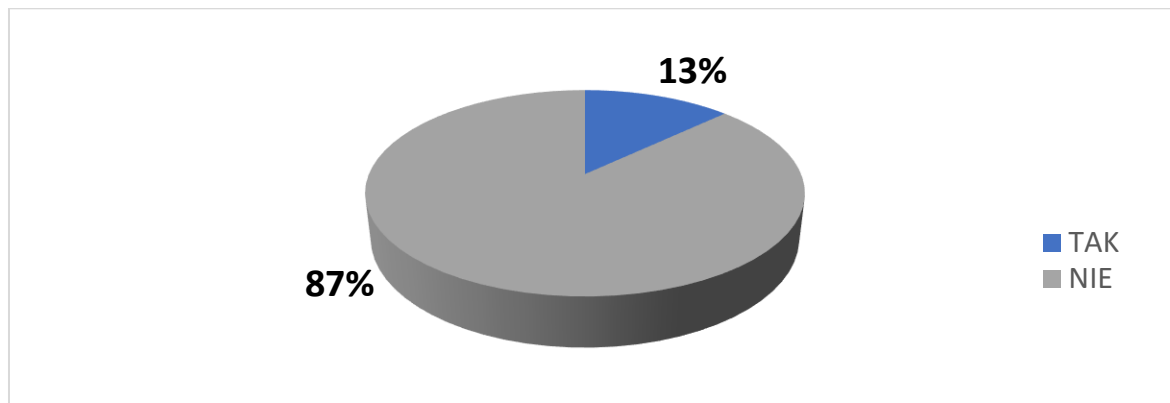
W ankiecie został poruszony także problem przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, **13%** dorosłych respondentów stwierdziło, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy (w trakcie tożsamego badania ankietowego przeprowadzonego na terenie gminy Brzostek w 2021r. było to 8% odpowiedzi), natomiast **29%** respondentów podejrzewa, że osoby z jej otoczenia są ofiarami przemocy (w 2021r. było to 36% odpowiedzi). Pozostałe **58%** ankietowanych odpowiedziało, iż nie zna takiej osoby.

Zapytano również badanych o ich osobiste doświadczenia związane z występowaniem przemocy domowej. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że **9%** respondentów przyznało, że

doświadczyło przemoc ze strony członków swojej rodziny, w tym **50%** z nich doświadczyło przemoc psychiczną a **33%** przemoc fizyczną.

Tylko **13%** respondentów wie, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba doznająca przemoc domowej. Badani wskazywali na Policję, pomoc społeczną oraz telefon zaufania.

Wykres 1. Czy wie Pani/Pan, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba doznająca przemoc domowej?



Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek”, 2024r

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemoc oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Większość, tj. **72%** badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemoc domowej jest alkohol (w 2021r. tak odpowiedziało 92% ankietowanych). Biorąc pod uwagę fakt, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemoc, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną należy stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich 3 lat nastąpił wzrost świadomości mieszkańców w tym zakresie.

W społeczeństwie istnieje przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „patologicznych domach”. Jednak z analizy ankiet wynika, że na terenie gminy Brzostek **tylko 17% respondentów myśli w ten sposób o przemoc domowej** (w 2021r. – 6%). Kolejno, **86%** badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że **osobą doznającą przemoc domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna** (w 2021r. – 75% respondentów odpowiedziało w ten sposób).

Następnie zadano respondentom kolejne pytania dotyczące przemoc domowej (poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: *zdecydowanie prawdziwe i raczej prawdziwe*) :

- „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – **13%** (w 2021r. 7% odpowiedzi);

- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – **15%** (w 2021r. – **5% odpowiedzi**);
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – **4%** (w 2021r. – **17%**).

Przedstawione wyniki świadczą o relatywnie wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat mechanizmów przemocy domowej, chociaż nadal potrzebna jest edukacja społeczna w tym temacie. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Przekonania dotyczące przemocy.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	5%	67%	25%	2%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	4%	13%	47%	36%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	22%	64%	13%	2%
Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	0%	13%	62%	25%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	0%	15%	55%	30%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	2%	2%	69%	27%

Źródło: "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek", 2024r.

Następnie respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, do których trafności mieli się odnieść. Uzyskane **wartości pozwalają sądzić, że zdecydowana większość mieszkańców gminy Brzostek nie przejawia postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla autokratycznego modelu wychowania** (model ten zakłada wyraźny dystans między rodzicami a dzieckiem. Rodzice kontaktują się z nim w sposób formalny, starają się kierować dzieckiem wydając polecenia i zakazy.

Uznają tylko racje własne, nie tolerują sprzeciwu. W razie nieposłuszeństwa stosują surowe kary. Od dzieci wymaga się bezwzględnej karności i posłuszeństwa, podporządkowania się wszystkim poleceniom i nakazom rodziców).

Stwierdzenie: „**Aby prawidłowo wychować dziecko należy od czasu do czasu dawać klapsa**” spotkało się z negacją nieco ponad połowy respondentów – łącznie **56% mieszkańców nie zgadza się z takim stwierdzeniem** (należy zaznaczyć, że w badaniu ankietowym przeprowadzonym na terenie gminy Brzostek w 2021r. na tak postawione pytanie 72% respondentów odpowiedziało w ten sposób. Jest więc widoczny wzrost liczby osób, które zdecydowanie, lub raczej zgadzają się z opinią, że klaps nie jest formą przemocy i można go stosować). Kolejne twierdzenie: „**Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek**” spotkało się z **negacją 58%** respondentów (w 2021r. negowało takie twierdzenie 87% ankietowanych). Dodatkowo, **64% badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości** (w 2021r. w ten sposób odpowiedziało 96% ankietowanych). Poza tym, **63% ankietowanych zgadza się co to tego, że kary fizyczne powinny być zakazane prawem** (w 2021r. w ten sposób odpowiedziało 59% badanych). Szczegółowy rozkład deklaracji badanych przedstawia Tabela 3.

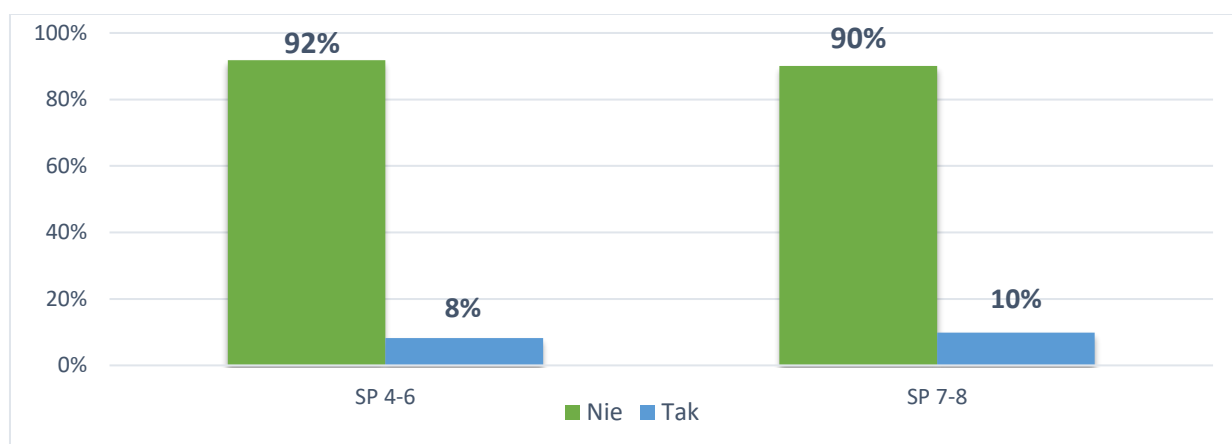
Tabela 3. Przekonania dotyczące wychowania.

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Aby prawidłowo wychować dziecko należy od czasu do czasu dawać klapsa.	2%	42%	40%	16%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	0%	42%	42%	16%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	7%	29%	56%	7%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	0%	36%	44%	20%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek”, 2024r.

Oprócz dorosłych mieszkańców na temat przemocy domowej wypowiedzieli się w formie ankietowej również uczniowie szkół podstawowych z terenu gminy Brzostek. Na wstępie zapytano ankietowanych o to, czy doświadczają przemocy w domu. **Badania wskazują, że 8% uczniów klas 4-6 oraz 10% uczniów klas 7-8 padło ofiarą przemocy domowej.**

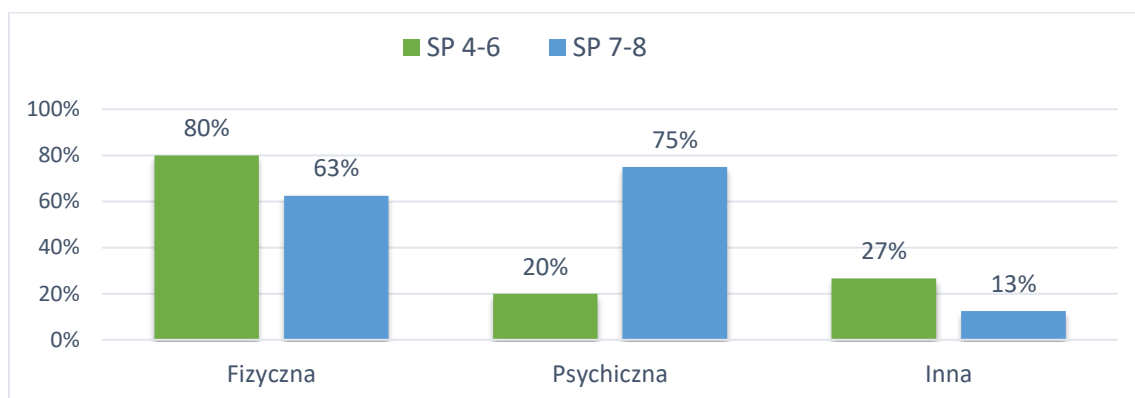
Wykres 2. Czy doświadczyłeś przemocy w domu?



Źródło: "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek", 2024r

Przemoc domowa, której doznają badani najczęściej przybiera formę przemocy fizycznej (SP 4-6 – 80%; SP 7-8 – 63%) oraz przemocy psychicznej (SP 4-6 – 20%; SP 7-8 – 75%), aczkolwiek 27% młodszych i 13% starszych badanych doznaje również innych rodzajów przemocy.

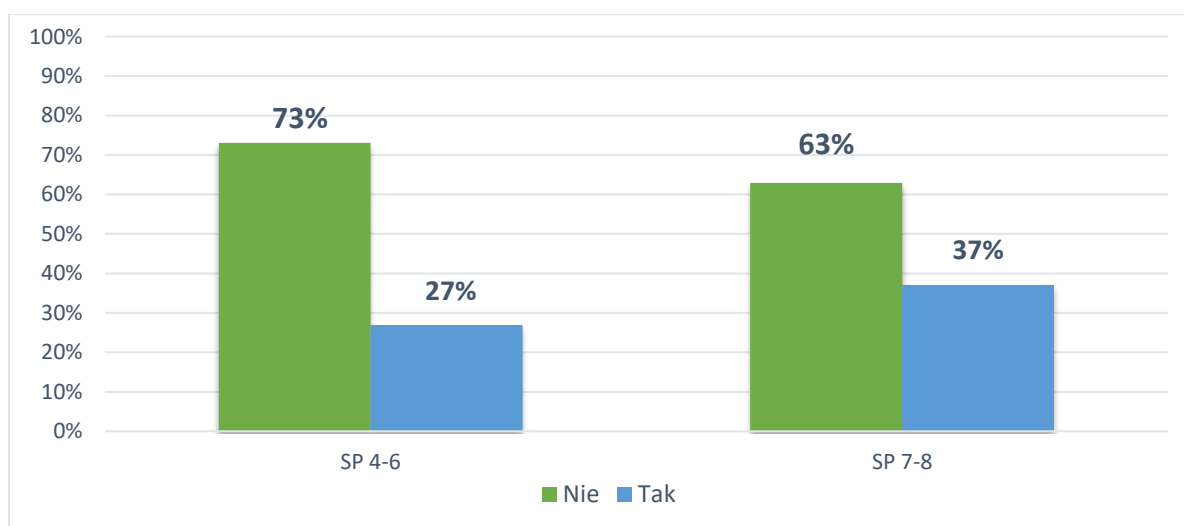
Wykres 3. Jakiego rodzaju to była przemoc?



Źródło: "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek", 2024r.

Badanych uczniów zapytano również o to, czy spotyka ich agresja słowna- **27% uczniów klas 4-6 oraz 37% uczniów klas 7-8 zaznaczyło odpowiedź twierdzącą.**

Wykres 4. Czy spotyka Cię agresja słowna w domu?



Źródło: "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek", 2024r.

III ZASOBY GMINY

Na terenie gminy Brzostek funkcjonują podmioty, które w swych kompetencjach posiadają również zadania dotyczące rozwiązywania problemów wynikających z występowania przemocy domowej.

Tabela 4. Podmioty realizujące na terenie gminy Brzostek działania na rzecz osób dotkniętych przemocą domową

L.p	Nazwa podmiotu	Rodzaj prowadzonej działalności
1	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku	Realizowanie działań

		profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, przeciwdziałania uzależnieniom, praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa świadczona rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, dożywianie dzieci w szkołach, wsparcie asystenta rodziny.
2	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.
3	Zespół Interdyscyplinarny	Koordinowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
4	Placówki podstawowej opieki zdrowotnej	Działalność w zakresie udzielania podstawowej pomocy medycznej oraz przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby doznającej przemocy do miejsc, instytucji, gdzie można uzyskać pomoc.
5	Placówki oświatowe z terenu Gminy Brzostek	Działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci i rodziców.
6	Nieodpłatna pomoc prawna	Udzielanie bezpłatnych porad przez profesjonalistów osobom uwięzonym w przemoc domową.
7	Komisariat Policji w Brzostku	Podejmowanie działań w ramach procedury " Niebieskie Karty ", prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy domowej, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej doraźnego bezpieczeństwa, prowadzenie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Źródło: opracowanie własne MGOPS

IV ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagrożeń, a także mocnych i słabych stron w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

MOCNE STRONY:

1. Identyfikacja problemów społecznych, z jakimi borykają się rodziny w gminie Brzostek.
2. Zaangażowana kadra pomocy społecznej oraz innych instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej z odpowiednią wiedzą, kwalifikacjami i doświadczeniem.
3. Wsparcie psychologiczne osób, w których występuje zjawisko przemocy domowej.
4. Poparcie realizowanych przez MGOPS działań i dobra współpraca z samorządem gminnym.
5. Zapewnienie przedstawicielom instytucji i służb działających na rzecz rodziny borykającej się z problemem przemocy możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności.
6. Realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe.
7. Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która pracuje z osobami uzależnionymi, będącymi równocześnie często sprawcami przemocy domowej.
8. Wprowadzenie przepisu prawa pozwalającego funkcjonariuszom Policji stosować nakaz opuszczenia mieszkania przez osobę stosującą przemoc.

SŁABE STRONY:

1. Przedłużająca się procedura związana z leczeniem odwykowym osób stosujących przemoc domową.
2. Opór świadków przemocy do jej zgłaszania odpowiednim instytucjom.
3. Niedostateczne wykorzystywanie przez organy ścigania oraz wymiar sprawiedliwości istniejących przepisów dotyczących m.in. odpowiedzialności karnej sprawcy przemocy domowej.
4. Częsty brak współpracy ze strony osób doświadczających przemocy oraz stosujących

przemoc.

5. Niewystarczająca świadomość mieszkańców gminy Brzostek na temat funkcjonujących podmiotów i instytucji w obszarze pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

SZANSE:

1. Relatywnie wysoki poziom wiedzy mieszkańców gminy na temat mechanizmów przemocy domowej.
2. Prawidłowe postawy wychowawcze występujące u większości mieszkańców gminy Brzostek, które odrzucają autokratyczny model wychowywania dzieci.
3. Wzrost liczby profesjonalistów w placówkach oświatowych (pedagogzy, psychologzy). zajmujących się pomocą osobom i rodzinom z problemem przemocy.
4. Dostęp do szkoleń o charakterze interdyscyplinarnym.
5. Współpraca służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura ‘‘ Niebieskie Karty ‘‘.
6. Nowelizacja przepisów obligujących sprawców przemocy do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych.

ZAGROŻENIA:

1. Utrwalanie negatywnych wzorców w rodzinie , w tym mechanizmu bierności i rezygnacji osób doświadczających przemocy.
2. Wypalenie zawodowe wśród pracowników instytucji zajmujących się kwestią przemocy domowej.
3. Problem dostępności pomocy psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży – ofiar przemocy domowej, szczególnie na terenach wiejskich.
4. Niechęć do podejmowania terapii przez sprawców przemocy.
5. Wykorzystywanie procedury ‘‘ Niebieskie Karty ‘‘ do realizowania osobistych celów osób zgłaszających zjawisko domniemanej przemocy domowej w sprawach rodzinnych, rozwodowych, alimentacyjnych, podziału majątku.

V CELE I ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej w gminie Brzostek oraz ochrona osób doznających przemocy domowej.

Osiągnięcie celu głównego nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych, które zostały wskazane jako obszary działania w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 , tj.:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel szczegółowy 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
Realizacja/uczestnictwo w lokalnych i/lub ogólnopolskich kampaniach społecznych nt. zjawiska przemocy domowej, które m.in. obalają stereotypy na temat przemocy domowej, opisują jej mechanizmy, promują metody wychowawcze bez stosowania przemocy.	- liczba zrealizowanych kampanii	MGOPS, placówki oświatowe ¹ , POZ ² , ZI, GKRPA	2025 – 2027 na bieżąco

Prowadzenie poradnictwa, działań edukacyjnych służących wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, - liczba osób, którym udzielono porady, - liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej 	placówki oświatowe ¹ , POZ ² , MGOPS	2025-2027 na bieżąco
Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Brzostek.	- liczba opracowanych diagnoz	MGOPS przy współpracy z podmiotem zewnętrznym	2027

¹ Corocznie w wyniku uzgodnień między dyrektorami szkół a MGOPS będą wyznaczane co najmniej 2 placówki, które będą realizowały wskazane działanie.

² Samodzielny Gminny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzostku.

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Działanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Harmonogram realizacji
Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	- liczba posiedzeń ZI,	ZI	2025 – 2027 na bieżąco
Tworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno - pomocowych	- liczba utworzonych grup diagnostyczno – pomocowych,	ZI	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba funkcjonujących grup diagnostyczno – pomocowych w rozszerzonym składzie 		
Nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnienie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	- liczba zrealizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	ZI, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, POZ	2025-2027 na bieżąco
Upowszechnianie baz danych przekazywanych przez Wojewodę	- liczba podmiotów, którym zostały przesłane aktualne bazy danych	MGOPS	2025-2027
Realizacja procedury ‘‘ Niebieskie Karty’’	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych procedur, - liczba kontynuowanych w danym roku procedur wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, - liczba wypełnionych formularzy ‘‘ Niebieska Karta – A’’ dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur ‘‘ Niebieskie Karty’’, - liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury ‘‘ Niebieskie Karty ‘’, - liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w 	ZI / grupy diagnostyczno - pomocowe	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb

	<p>ramach procedury “ Niebieskie Karty “, ze względu na problem przemocy fizycznej,</p> <p>- liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury “ Niebieskie Karty “, ze względu na problem przemocy psychicznej,</p> <p>- liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury “ Niebieskie Karty “, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,</p> <p>- liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury “ Niebieskie Karty “, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,</p> <p>- liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury “ Niebieskie Karty “, ze względu na problem cyberprzemocy,</p> <p>-liczba zakończonych procedur,</p>		
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty", - liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, - liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - C", 		
Upowszechnianie informacji nt. możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych	ZI, MGOPS	2025 – 2027 co najmniej 1 raz w roku
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - liczba punktów konsultacyjnych, - liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono wsparcia 	ZI, MGOPS, POZ ²	2025 – 2027 na bieżąco
Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty" ze względu na ustanie przemocy domowej, - liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty" ze względu na brak zasadności podejmowania działań, - liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty", 	ZI / grupy diagnostyczno - pomocowe	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb

	- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała		
Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 9 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	- liczba dzieci, którym udzielono pomocy w trybie art. 12a ustawy z dnia 9 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	MGOPS, KP	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb
Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymania w pierwszej kolejności lokali socjalnych	- liczba uchwał rady gminy umożliwiających przyznanie lokalu socjalnego w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej, - liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej	Rada Gminy, Burmistrz	2025 2025-2027 na bieżąco

² *Samodzielny Gminny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzostku*

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
Rozpowszechnianie informatorów zawierających bazy teleadresowe podmiotów i organizacji, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową otrzymanych od jst - szczebel	- liczba przekazanych informatorów	MGOPS	2025 – 2027 na bieżąco

powiatowy			
<p>Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury "Niebieskie Karty"</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą "Niebieskie Karty", - liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta – D", - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową, - liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową, - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia, - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania. 	<p>ZI / grupy diagnostyczno – pomocowe</p>	<p>2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb</p>
<p>Współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji o ponownym stosowaniu przemocy przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc 	<p>ZI / grupy diagnostyczno - pomocowe</p>	<p>2025 – 2027 na bieżąco</p>

Cel szczegółowy 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
Opracowanie diagnozy potrzeb szkoleniowych członków ZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba opracowanych diagnoz	ZI, MGOPS	2025 – 2027 co najmniej 1 diagnoza w każdym roku
Wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową w formie m.in. doradztwa/coachingu/superwizji	- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych, - liczba osób poddanych różnym formom doradztwa/coachingu	ZI, MGOPS	2025 – 2027 co najmniej 1 forma wsparcia w każdym roku

VI BENEFICJENCI PROGRAMU

Odbiorcami wszelkich działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszego Programu są mieszkańcy gminy Brzostek, osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc domową, świadkowie przemocy domowej, osoby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym udzielające wsparcia.

VII FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie " Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brzostek na lata 2025-2027 " odbywać się będzie przede wszystkim w ramach środków ujętych w budżecie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzostku (w tym środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych), środków zewnętrznych oraz środków będących w dyspozycji realizatorów Programu.

VIII MONITORING, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji zaplanowanych działań biorąc pod uwagę czas realizacji, założeń, osiągniętych wskaźników. Będzie on prowadzony w oparciu o sprawozdawczość podmiotów realizujących Program poprzez coroczne pozyskiwanie od nich danych dotyczących przeprowadzonych działań. Na podstawie sprawozdań cząstkowych do 30 maja każdego roku MGOPS w Brzostku będzie przedkładał Burmistrzowi Brzostku sprawozdanie z realizacji Programu.

Ewaluacja Programu zostanie dokonana po zakończeniu jego realizacji na podstawie m.in. danych pozyskanych od współrealizatorów Programu. Pozwoli ona zbadać, czy działania zaplanowane w ramach Programu zaspokoily potrzeby jego odbiorców, oraz czy Program przyniósł spodziewane efekty.

IX PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej nt. przemocy domowej.
2. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się problemem przemocy domowej.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności form pomocy dla osób doznających przemocy domowej.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka w latach 2021–2023.....	str.5
Tabela 2. Przekonania dotyczące przemocy.....	str.7
Tabela 3. Przekonania dotyczące wychowania.....	str.8
Tabela 4. Podmioty realizujące na terenie gminy Brzostek działania na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.....	str.10

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Czy wie Pani/Pan, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba doznająca przemocy domowej?	str.6
Wykres 2. Czy doświadczyłeś przemocy w domu?.....	str.9
Wykres 3. Jakiego rodzaju to była przemoc?.....	str.10
Wykres 4. Czy spotyka Cię agresja słowna w domu?.....	str.10

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR IX/52/2024
RADY MIEJSKIEJ W BRZOSTKU
z dnia 28 listopada 2024 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez gminę Brzostek na rzecz osób doznających oraz stosujących przemoc domową, lokalnej społeczności oraz przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Stanowi również plan działania instytucji zobowiązanych do podejmowania inicjatyw na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, czym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska.

Ponadto Program stanowić będzie jeden z elementów niezbędnych do realizacji „ Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brzostek na lata 2021-2028”.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest zasadne.